

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y ANUNCIIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SURT LOS DISSAPTES

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
 Carrer de las Cabras, 13, según.
 Bussó á la escala.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent.. . . 0'10 Ptas.
 » atrassat. . . . 0'15 »
 » » pera
 los no suscrits. . . . 0'20 »

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
 Fora ciutat. » 2 »
 Extranjer y
 Ultramar. . » 10 l' any.

AVIS

Ab l' éxit mes extraordinari que podiam esperar, ha recompensat lo públich ab son favor, las continuas reformas de nostre setmanari que 'l fa esser lo mes barato y práctic de tots quants dintre Espanya se publican.

Lo número anterior quin tiratge havia sigut préviament augmentat, s' agotá en pocas horas obligantnos á ferne una segona edició, á fi de cumplir ab las demandas que tant de fora com de dintre ciutat reberem.

Lo que 's fa públich á fi de que si algú se trobés sense ell pot solicitarlo en los punts de venda ó en nostra Administració, ahónt podran obtenirlo sense augment de preu.

Y gracias corals á tots quants s' interessan pera la prosperitat d' aquesta publicació.

Per la Redacció,

J. XIMENO PLANAS.

EN HONOR DE LAS LLETRAS CATALANAS

D' algun temps ensá, la producció intelectual de Catalunya, s' obra pas á través de prevencions y contratemps; sos pintors, escultores, poetas y pro-sistas, son distingits en los países extrangers y des-prés de continuadas victorias logradas fora casa, (del Pirineu enllá), venen á recullirne dins d' Espa-nya lo fruit de tant trevall y la mirada dels escrip-

tors d' otras regions se fixa en nosaltres, y 's fa justicia á la literatura catalana.

Las traduccions sovint fetas al francés y alemany, de llibres catalans y las críticas honrosas que de las mateixas emeten erudits literats d' altres terras, han influít pera que 'ls autors castellans s' ocupen de la producció artística nostra, y d' aquí han pres peu consideracions que may hagueran tingut ab nosaltres, si Catalunya no despertant son amor y afició á las bellas arts, no mes fos una regió industrial y purament productora de travalls materials en lo sentit restringit de la paraula.

Sovint ara los fills de Catalunya que á las bellas arts se dedican, reben en las demás regións espanyolas obsequis, als quals no 'ns tenian acostumats y per los que estém reconeguts, puig que honran la petita Patria, bressol de nostra vida y temple de nos-tres amors.

L' esperit expansiu que las relacions entre 'ls es-criptors d' unas y altres regions produheix, es molt digne d' estima y d' estimul, puig que s' avesan á coneixer y apreciar lo característich nostre y del coneixement ve la estimació y d' aquesta deriva lo respecte.

Es una de las maneras mes nobles pera que 's compregna, además, la justicia de las aspiracions po-líticas consecuencia natural de la diversitat de idioma y de costums.

Dihém tot aixó á propósit dels festeigs de que ha sigut recentement objecte en Santander lo novelista catalá En Narcís Oller, obsequiat per la flor dels escriptors castellans, fentlo sentar en la taula del di-nar donat en son obsequi, entremitj dels grans no-veladors Benet Perez Galdós y J. M. de Pereda.

Molt llarch sería de contar si volguessim estractar lo que en los brindis va dirse, y bastará diguém va regnar una germanó digna de elogi, y que 'ls diaris

de Santander ne duhen llargas y entussiasmadoras descripcions. Allí se tributá un recort á tots los grans autors catalans y 's glorificá á Oller en representació de las bellas lletras catalanas, y al recullir ell las alabansas de tots los literats comensals, fent un ramellet pera remetrel á sa terra, foren tan sentidas las sevas paraulas, que acabá la escena en explosió de tendra y expansiva amistat que lliga avuy 'ab dolsesa las lletras castellana-montanyesas ab las de casa.

Ben merecut se te Oller tant senyalat triumf, ja qu'entre 'ls prosadors catalans, ocupa 'ab justicia lo primer lloch com á novelista y la darrera obra seva *Febre d' or* fa honor á las lletras pátrias.

J. S.

LO BLAU DEL CEL

Quan sols se saben historias vellas
pels vents marcidas de la tardor,
quan ja no 's tenen desitj de gloria,
ni somnis d' or,

Llavors ne buscan ¡los que la tenen!
l' antiga y bella casa payral,
llavors se busca de la familia
lo vell hostal.

Quan se té l'ánima desfeta á trossos,
quan ja no 's troba pau ni deport,
quan ja ab sa dalla ¡pam! á la porta
truca la mort,

Llavors las sombras de nit eterna
cubrint la terra van ab son vel.
Y 'ls ulls que miran tan sols ne veuen
lo blau del cel.

VÍCTOR BALAGUER.

GABRIEL BALART

Nasqué aqueix notable músich, qu' ara acaba de baixar al sepulcre, lo día 8 de Juny de 1824.

Foren sos primers mestres los Srs. Sala y Passarell, y en 1842 passá á Fransa ahont terminá sos estudis al costat dels mestres Alard, Dourlen y Carreña.

Educad en una época en que dominayan las óperas de Donizetti, Rossini y Verdi, se declaró entusiasta de l' escola italiana, passant á Milán ahont se presentá com á notable mestre concertador y director d' orquesta en lo teatro *dil Ré*.

Després vingué á Espanya, y per espay de molts anys, fou director de las orquestas del Principal, Liceo y Circo, de Barcelona, y Jovellanos, de Madrid.

Com á compositor revelá son talent en las moltas peggas que escrigué, podent citar com las últimas, las *Hojas marchitas*, pera instruments de corda; la *Fantasia elegiaca*, á la memoria del Mtre. Obiols, y l' *Himne á Sta. Cecilia*.

A la mort del Mtre. Obiols, fou nombrat Director general del Conservatori d' Isabel II, càrrech que, ab aplauso de tothom, ha desempenyat fins á l' hora de sa mort.

Posá en música varias óperas y sarsuelas, entre ellas: *Le prisione di Edimburgo*, *Amor y arte*, *lletra de Zorrilla*, *Rival y duende*, etc.

Entusiasta per l' ensenyansa, á ella dedicá la major part de sa vida, contantse entre sos molts deixebles, á Lluís Bressonier, (director que fou de la banda d' Artillería), Mario Calado, Anton Nicolau, Sanchez Gavanyach, Vehils, Escalas y Garcia Vilamala, que al mateix temps que son honra de son mestre, ho son també de nostra terra.

Son enterro fou una mostra de lo molt sentida que ha sigut sa mort.

¡Descansi en pau lo notable músich!

JOSEPH M.ª MONFORT.

PLOR DE L' ÀNIMA

Mare mia del cor, mare estimada.
Perdonam si t' he ofés eixa vesprada
quan aprop d' una dona m' has trobat.
Perdona al fill que, avuy, per una bella,
ni sols t' ha dit adéu... tu qu' ets ma estrella,
per no veure la llum de la vritat.

Jo deya que estimava á aquella dona,
com m' estimas á mi, tu que 'ts tan bona;
mes, ay, que per dissort no era á gust teu
Tu 'm desitjas per guia un hermós ángel,
que transportí d' un vol com un arcàngel,
á las Santas Regions hont regna Deu.

Tu cobdicias pel fill de tas entranyas,
pel fill per qui daleixes y t' afanyas
un sér plé de bondat y abnegació,
que encara que li falti la hermosura,
que dura lo mateix qu' una flor dura,
tingui un cor noble y pur com ta il lusió.

Pro no una dona alegre y voluptuosa
que si es poncella, gaja y aromosa,
está rubleria tota de veri;
una dona sens cor que res l' apena,
que viu per viure á pler, sense cap pena,
y 'l mateix dona un nó que dona un sí.

Y per xó ab tón amor y ta constancia
me mostravas, plorant per la fregancia
de la flor recullida pels meus ulls,
era de tal manera que 'm matava,
que 'l caurat papalló no l' aspirava
ni l' oreig acullia en sos arrulls.

Mare mia del cor. ¡Com m' enganyava!
Jo creya que ma ditxa t' molestava,

que no 'm volias veure ben felis;
 que sols per esser pobre ma esperança
 eridavas tempestat, més que bonaïsa,
 barrantme lo portal del Paradis.

La febre y 'l deliri 'm consumian;
 convincentas paraulas no hi havian
 per boriá aquell desitj apassionat;
 y al fons de mon cervell giravoltava
 com guspira de foc ó glop de lava,
 un mo: d' imprecació al teu nom sagrat.

Fou tanta ma passió que, en cruel martiri
 desitjava ser past del cementiri
 perquè ploressis, Loja, 'l meu destí,
 y á voltas un infern veyá en ma furia
 portat inconscientment per la luxuria
 y no pel pur amor com te vaig di.

Ah, no, no; no era amor lo que sentia;
 era un foc infernal que m' encenia
 com vinós esperit tota la sang;
 era fam de gosá d' un munt de gebre
 que atret pel paroxisme de la febre
 en mos brassos s' haguera tornat fang.

Era un lúbrich anhel que 'm obcecava
 y ab surrum del ardor que 'm corsecava
 enaltia á tal dona á un cel d' horror;
 y com idol creat per ma follia
 de genolls l' amoixava ab gelosia
 com lo tigre á sa presa, sens furor.

Ah, no, no; no era amor. Era ativesa
 de veurem al costat d' una bellesa
 que dels homes ilusos es l' encant,
 era l' orgull que sent lo nin qu' os'enta
 un juguet de més preu al que presenta
 lo dia dels Reys Magos, cada infant.

Y per ella, inclement, te despreciava,
 y á voltas, ab despit, l' hi confessava
 que la volia més, molt més que á tú;
 y ab fictici somriure 'm responia:
 que cent vidas per mi cent cops daria
 si la mort se volgués la meva endú.

Pro no la estimo, no, mare amorosa.
 Sa imatge del cervell per sempre ha fosa
 la llum que l' ayma feva m' ha enviat.
 Al cor per ella guardo la clemencia,
 pel dia que, com rosa sense essencia,
 la trobí abandonada á la impietat.

IGNACI IGLESIAS.

PÁGINAS DEL SERVEY MILITAR

Las paraulas—*Que pase al hospital*—que pronun-
 ciá lo metje després de polsarme, van alegrarme en
 extrém; fins me semblava que havia recuperat bon
 xich las perdudas forsas.

Feya tres días que la febre no 'm deixava; tossia
 continuament, y cada cop que ho feya sentia en lo
 pit dret un dolor fort, sech, com una martellada.

Una gran debilitat me tenfa sense un átom de for-
 sa, impossibilitat casi bé de mourer los brassos y ca-
 mas. Mon malestar s' accentuava cada moment més y
 més, y la tristesa, la meva irreconciliable enemiga,
 anava poch á poch ensenyorintse de tot mon sér.

Per xó al oure que 'l metje ordenava lo meu tras-

lado al hospital, vaig gosar d' una satisfacció impropia
 del meu estat. Jo havia sentit contar als meus com-
 panys, que en aquell establiment se cuidava als ma-
 lalts ab verdadera sollicitut; que sanitaris y enfer-
 mers se desvetllavan per la salut y benestar dels des-
 graciats qu' estavan confiats al seu cuidado; que 'l
 director, més qu' un superior gerárquich, era un
 pare carinyós pera tots sos subordinats que tenfan
 posada en ell la confiansa de poder curar sos mals.

Per aixó desitjava anar al hospital, y per aquest
 motiu, al serhi transportat ab la camilla, fins vaig
 recobrar ma habitual alegríia, arriant hasta á guay-
 tar per la reixeta del encerat que la cubria pera re-
 crearme ab la contemplació de las aixeridas noyetas
 que trobavam al pas y que semblavan condolirse de
 mí, exclamantse ab tó tendre y compassiu:—¡Po-
 bret!...

Per fi, varem arriar á la porta d' aquell modest
 edifici que ostentava en la fatxada l' inscripció,
Hospital Militar, y després de ser reconegut
 per l' oficial de servey, vaig ser conduhit á la sala
 de Medicina.

Era ja cap al vespre, y 'l metje director havia pas-
 sat feya estona la visita de la tarde. De modo que
 tenia qu' esperar-me fins l' endemá al matí. Mentres
 tant, no se 'm podia donar res, ni una gota d' aygua,
 ni una cullerada de caldo, res enterament.

Acostumat á jeure en aquella dura márfega del
 cuartel, vaig trobar inmillorable lo tou matalás de
 llana que hi havia en lo llit en que acabavan d' insta-
 larme. Aixís es que si be per de prompte no vaig mi-
 llorarme, en cambi 'm vaig reanimar un tant, fins á
 poguer examinar la sala ahont estava, en tota la ex-
 tensió que m' ho permetían la debilitat de la meva
 vista y l' escassa llum que donava l' únich fanal, de
 gresol d' oli y vidres glassats, penjat del sostre y en
 lo bell mitj de la sala. Aquesta era llarga y estreta
 y tenia á un costat y altre un rengle de llits de ferro,
 qu' arribavan de cap á cap, ocupats casi tots ells per
 soldats ja graves, com jo, ja convalescents, ja d' al-
 tres curats del tot y que sols esperavan l' alta del
 director pera entornarsen á sas respectivas *compa-
 nyias* á prestar lo servey que 'ls pertocava.

Un grupo de aquestos últims, sentats demunt d'
 un llit, allá en un recó de la sala, s' entretenían,
 mentres tots los demés dormían ja, en contar anéc-
 dotas y rondallas picantas totas ellas, qu' eran rebu-
 das ab riatladas d' agrado mal reprimidas pel temor
 de ser castigats si 'l sanitari de guardia los scrpren-
 niá desvetllats en tal hora y en semblant ocupació.

De tant en tant l' angustió gemech d' algú que
 patia ó l' esgarriós cridar d' un altre que desvarie-
 java, ofegavan per un moment lo riatller murmul
 del grupo de las rondallas que seguía en sa diversió
 sense fer cas dels planys del que á son voltant te-
 nían.

Luego tornava á callar tot, ohintse solament lo
 fort respirar d' algun convalescent, alguna tos mitj
 ofegada, lo continuat xíu-xíu d' aquells del recó, y
 de quant en quant la veu del sereno que cantava allá
 enfora, en la vehina plassa, l' ¡*Alabado sea Dios!*

Vaig passar tota la nit tossint y ab una set devo-
 radora, fins qu' arribá la matinada. A la primera
 llum del día vaig veurer las duas finestras, una en

cadà cap de la sala, y que la nit avans, á causa de la osquedat no havia pogut distingir. Devant mateix d' una d' ellas, y á poca distancia s' hi veyá la fatxada de la catedral, de construcció sencilla, pero severa, voltada en aquell moment d' un aixám d' orenetas que hi teníen son núu, y volejavan piulant, barrejantse, confonentse las unas ab las altras, fins á desapareixer d' una en una, de tres en tres, per tornar á reapareixer totas á la posta del sol. Per, l' altra finestra 's veyan allá, un poquet distant, las verdosas y espessas voreras del Segre, y á aquest ab sas ayguas rojencas y escumosas creuhadas de tart en tart per la pobre barqueta d' algún pescador que feya l' acostumat viatge als petits poblets d' allá baix vora la ribera.

Poch á poch aná fentse de dia, y á las nou, lo timbre colocat en la porta d' entrada á la sala, anunciá la visita del metje. Aquest, vestit de paisá, y cubert ab la *teresiana* d' uniforme, adornada ab las divisas del grau de comandant, després de polsarme, mirarme la llengua, auscultarme y ferme varias preguntas, exclamá, dirigintse al sanitari encarregat d' omplir la meva fulla clínica:—*Plena pneumonia de recha.*—Y després de énterar al *tòpiqueo* dels remeys que devía ferme, continuá la visita pel resto de la sala

F. MARIO.

MONACO

Escena d' un ball de trajos

CAP AL TART.

Lo sol darrera la serra tenyeix del cel las boyrinas, brillantas com pulsím d' or que l' ample espay encatífan.

La plana va amortallantse de sombras negras y tristas, tan tristas com la conciencia d' un home vil que agonitza.

Al cel, l' estol d' estrelletes com fochs-follets, il·luminan la terra, que resta muda cansada de dir mentidas.

Tan sols la càmpana toca que á la oració á tots convida, anant allá molta gent, no tota sense malicia.

Ab tal excusa ix de casa un jove que per tot mira, fins que 'ls seus ulls s' enmirallan dintre 'ls ulls d' una nina.

Prop del portal de l' església s' estant moixantse ab caricias, mentres se sent lo rosari y dona 'l pit una dida, y ratas pinyadas volan, y l' óliva s' óu que xisela, y un gos baladré lluny lladra y un gat y una gata *miulan*.

JOSEPH ALEMANY BORNÀS.

TEATROS LOCALS

TIVOLI.—La opereta *Eloisa y Abelardo*, es un exemplar de las primitivas obras d' aquest género. Ni la música ni 'l modo d' aconduhirse l' argument denotan gayre bon gust.

Los artistas encarregats del desempenyo hi posan sas bonas facultats, pero no s' hi troban prou be.

L' obra ha sigut presentada ab molta propietat, com s' acostuma sempre en aquesta casa.

La empresa ha tingut lo bon acert de retirar-la.

Per avuy está anunciat l' estreno de *La Telefonista*.

NOVETATS.—*La toca de la casa*, obtingué un éxit entusiasta corroborant en tot al treball que publicarem á continuació del estreno á Madrid.

Dijous se doná la primerá representació de *La Dolores*, quin atractiu principal fou lo desempenyo, ja que fa poch que s' estrená en lo mateix teatro.

ELDORADO.—Exit diari de D. Anton Vico.

Dimecres estigué á gran altura en lo desempenyo de *La Muerte civil*.

La empresa ha conseguit retenir la companyia per alguns días més, encare que poch.

CALVO-VICO.—La mina ha trobat un altre filó ab l' reprise de *Los sobrinos del Capitan Grant*.

S' han estrenat varias decoracions, alguna d' ellas, com la del final del tercer acte, molt recomanables.

Lo desempenyo, en conjunt resultá acep' able.

La vritat es que per un ralet ja no pot demanarse més.

CIRCO ESPAÑOL.—La implantació de las representacions per horas sembla que 's presenta bé ja que han conseguit molts plens en moltas de las seccions.

La companyia es bastant regular, presentant las obretas ab molt ajust.

Per avuy estava anunciat l' estreno de *La Barca nueva*.

CIRCO ECUESTRE.—L' atractiu principal de la setmana ha sigut la *troupe* Onofri que debutá dilluns últim.

Los Onofris contan ab moltas simpatias en nostra ciutat demostradas més inteusament durant aquets días en lo Circo Ecuestre.

La pantomima *Le Forgeron de Baiselles* se recomana pels numerosos epissodis de una época revolucionaria.

Atenent al extens repertori ab que compta la companyia, hi ha Onofris per días.

LARRUGERA.

LAS QUE M' AGRADAN

Alla vá! per si alguna filla d' Eva li passés pel cap, dirme t' estimo... per aquest sol y respectable motiu, desitjo que las meas hermosas y amables llegidoras, sápigán quinas són las donas que mes m' agradan.

Cada hù té 'l seu gust y esculleix en consecuencia. Uns prefereixen las gallegas de cutis blanch y cabelí negre com una mora; altres las valencianes de atractiva mirada; altres, las voluptuosas andalusas; hi ha qui creu superior á totas, á las intrépidas extremeñas; altres las aragonesas, cubanas y *puerto-riqueñas*; altres la elegants catalanas, las severas castellanás, la joganeras francesas; y en fi, per altres, la dona non-plus-ultra, es una madrilenya ab manton de manila y ab mes *andanzas* qu' una quadrilla de toreros en actitud de servey.

Hi ha qui la vol lánquida, apacible, joyosa, genial, distingida, ó aristocrática; altres la volen que sápigá brodar, que toqui 'l piano, que fassi mitja, que dugui mantellina, que usi sombrero, ó que rumbeji lo típich mocador en son bellugadís cap.

Uns la volen modista, planxadora, cotillaire, ó duquesa; que tinga afició al ball, que fassi 'l cosset prim, que calsi á la inglesa, que porti mitjas negras, que gastí polvos *Valentine* ó *Dusser*, y altres las volen sense empolvar.

En fi, hi ha la mar de gustos; segons uns: las morenas tenen més atractius, per altres las rossas son més interessants, las d' ulls negres estiman ab més foch, las d' ulls blaus ab més sentimentalisme. Es donchs, convenient que una dona juntí en sí moltes cualitats pera agradar á varis homens á la vegada.

Jo sé d' un Romeo que renyí ab la seva Julieta perque duya mitjas de color de taronja y á n' ell l'hi agradavan blavas; un Manrique enviá á passeig á la seva Leonor, perque pentinava á lo Mazzantini: un Abelardo fugí de sa Eloisa, perque calsavá á la inglesa; Faust, he vist, que ha suprimít á Margarida, perque s' entussiasmava tocant la trompeta; un Oscar va rompre ab Amanda perque l'hi agradavan las salsas picants, y á una Desdémona que no mes gastava aigua de Moncada en son tocador, lo seu Otello va reemplassarla per una Magdalena que usava llet de Venus.

Hi ha qui las vol amanidas y qui 's contenta ab tenirlas sense amanir.

A tot aquets micos que tan volen escullir y tan primmirats són tocant á donas, jo 'ls pregunto: Quan vostés passen per davant d' un restaurant, veuen aquells apetitosos galls rostits, llusos colossals adornats ab llagostints y trossets de llimona, grossas llagostas, faisans, cinglars, y altres excessos, creuen vostés que tot aquell lucrós aparato es pera cantar las suculencias dels presents?

Donchs, van molt equivocats. Tot, tot, es pera excitar la gurmanderia dels gastrónomos.

Y lo mateix passa exactament ab las donas. S' arreglan, se guarneixen, 'ns miran y catxondejan, pera excitar nostre instint que per natura ja s' en vá prou y massa detrás d' ellas. Mes en vritat que tan jo com vostés, las preném en definitiva tal com ellas vulgan que las prenguem.

Perá acabar, diré, que las donas, la llagosta y 'l tocino, m' agradan sempre, de totas maneres y en totas ocasions, arregladas, per arreglar, blancas, negras, grogas, rossas, amanidas y sense amanir, al pastel, al aiguada, al cro-mo, al aygua-fort, al poli-cromo, al fotograbat, al oli, y al natural.

Pero sobre totas las maneres, del modo que las admiro y prefereixo, es al natural y de cos enter.

JAUME CRISTIES.

MANRESA.—Teatro Conservatori. Com que la companyia Tutau, sols explota lo repartori castellá, res de nou puch comunicar y si q'io, son en gran número los que estranyan que havent anunciat cinch obras catalanas, no més s' ha representat *En Pólvora* y las altres quatre que son: *Lo Bordet*, *Ni la teva ni la meua*, *Lo Nácol negre* y *L'Hereu del Mas*, quinas tres últimas haurían sigut estreno en Manresa.

La Societat El Globo prepara una gran funció pera las festas de Sant Jaume.

V. A.

VILANOVA Y GELTRU.—Diumenge á més d' una comedia castellana, va darse la tercerarepresentació de la revista catalana, del festiu autor C. Gumá, *La Lanterna Mágica*, en la que 'l Sr. Daroqui en lo paper de inspector del tercer cuadro y en lo de Yerabó del séptim, estigué molt acertat.

P. G.

TARRASSA.—Avuy dissapte, inaugurarà la temporada d' estiu en lo Teatro Principal d' aquesta ciutat, la companyia de D. Enrich Borrás, que ve á substituhir á la del Sr. Tutau; la qual promét veurers concorreguda

ja que del Sr. Borrás, se 'n guarda bon recort de temporades anteriors.

La companyia conta á més de las millors obras del repertori castellá, ab la noves catalanas, *Or, En Pólcora, Qui... compra maduixas, Un jeterado* y altres.

En la funció d' avuy s' estrenará una decoració del jove pintor tarrasench D. Pere Vives.

La companyia de aficionats del Ateneo está ensajant lo drama *Lo Rector de Vallfogona*, de Soler y la del Teatro Egara, entre altres produccions catalanas, la humorada *Pintura fi de sigle*, de 'n Guasch y Dalmases y publicada en lo folletí de aquest periódich.

E. LL.

ARENYS DE MAR.—La festa major, ha resultat lluhida en extrém. La professó va ser concorreguda. En dos magnífichs envelats to'avan los «Trullassos» y la d' en «Cotó,» los quals estigueren concorreguts tots los dias de ball y concert.

La companyia de sarsuela que actúa en lo teatro públich posá en escena diferents obras castellanas (com de costum.) Referent al desempenyo, *cala mas no mena'lo...*

Se diu que vindrá la companyia de Romea, perque 'ls anteriors s' en van... *con la música á otra parte.* Lo teatro del Ateneo está ja terminat; presenta un cop de vista admirable. Falta sols que 'l senyor Soler y Rovirosa acabi de pintar lo teló de boca per poguer inaugurar-lo. Tinch entès que serà 'l dia 22 del corrent, ab lo drama *Lo Fratricida*: ja 'ls en posaré al corrent. Está en estudi la humorada dels senyors Dalmases y Guasch Tombas *Pintura fi de sigle.*

J. A.

ESPARRAGUERA.—Lo dia 9 del present, festa major d' aquesta vila, en lo teatro de la Societat «L' Armonia» se posaren en escena tres sarsuelas castellanas en un acte.

En la Societat «El Porvenir Esparraguerense,» s' hi representá regularment lo drama *Las Euras del Mas*, distingintse los Srs. Busquets y Canals. Moltes foren las familias que 's retragueren de assistir en aquell local, per haver tingut la Junta lo mal gust de suprimir la orquesta en un dia tan senyalat, substituhintla per una parella de ball en los intermedis.

En la societat «La Siempreviva,» segons lo programa se representá lo drama *Cércol de foch* y la pessa *Los Tres Toms*, sapiguént per referencia que 'l conjunt deixá molt que desitjar.

En la societat «La Estrella Esparraguerense» y en lo saló del Café Español, se donaren balls de societat, executant respectivament los programas las orquestas L' Artística, de Barcelona y 'ls Monnés de Esparraguerra.

F. B.

UN RETRATO

Es petita y rodanxona,
d' ulls b'aus, cútis hermós,
lo seu mirar candorós...
es dir, tot ella bufona.

Es molt amable y atenta,
carinyosa y encisera;
en son caminar, llugera,
y en saludar amatenta.

Sempre que surt al carré
aymants á dolls la segueixen
y la deixan, quan coneixen
qu' ella n' fa cas de ró.

Ja n' esal que 'ls digui res
sino que 'l seu nom es «Bossa»
(Lo retrato de una gossa
pintada ab tinta no mes.)

J. LLOPART.

SÉPTIM CONCURS

DOLORAS

Lista de composicions rebudas.

- 1, Lo Contrast, Vritat y Fingiment, Avia y neta.
 - 2, Aquí 'n van tres. — 3, Amor, Violeta, Lo Campanar. — 4, ¡Humanitat! .. — 5, Dolora, — 6, Lo mocador. — 7, Tres del meu jardí. — 8, Maria, Ruhí, La vida. — 9, Lo casament, La Font. — 10, Enamorats, ¡¡Mort!! , Desvari. — 11, Cada mirada seva...
- Queda temps pera la admissió fins á dilluns próxim.

AMOR

— Los joves perden la gana
quan senten l' amor primer.
Jo, qu' estimo .. á la manduca,
per ella la gana 'm creix.

A UNA GUENYA

Que 't fassi ver-os demanas
pe 'l teu álbun, Merc neta,
y no sé si de mi 't burlas
ó t' agrada molt la greca.
Perque digas: Què s' hi posa
dintre l' álbun de una guenya?
¡Malviatje 'l mon do'ent
y qui va ferr e poeta!
¿No veus que lo que 'm demanas
es de difícil empresa?
Mes aviat menjaria
quatre lliuras de monjetas,
que posar en lo teu álbun
mitja dotzena de lletres.
Sols pensar que tinch d' escriuret,
fins la plomilla se 'm trenca,
perque si t' escrich de broma
es molt fácil que t' ofengas;
si vull escriure 't en sério
no 'n sé pas ni 'n vull aprendre;
si 't faig elogis, t' enganyo;
y si soch just, es ofensa.
Aixis es que no t' escrich,
ab aixó, Mercé, dispensa.

LLUIS SALVADOR.

NOVAS

Está anunciada una important funció pera demá, diumenge, per la nit, en lo teatro del Círcul Republicá Possibilista, de Sant Gervasi, desempenyada per la companyia que dirigeix D. Andreu Esteve.

Forma part del programa la joguina en un acte, *Una broma molt pesada*.

En lo Circo de Burdeos, al esser netejadas las gabias de uns lleons, va escaparse un d' ells.

Avants de que 'l domador pogués fer tornar á son lloch la fiera, aquesta va matar dos caballs de l' artista, senyora Alegria.

L' alcalde d' aquesta ciutat ha donat ordres pera que s' activin ab la major brevetat possible las obras del Panteó de Catalans Ilustres.

Ab motiu de las representacions de *La Dolores*, en lo teatro Novetats, per la companyia Mario, se troba en aquesta ciutat son distingit autor, D. Joseph Feliu y Codina.

Lo distingit dibuixant y amich nostre, Sr. Escaler, se troba gravement malalt. Esperém ab ansia la millora.

En lo teatro del Ateneo de Manresa, s' ha posat en estudi, per esser estrenat próximament, lo drama en tres actes, y en vers, *Venjansa africana*, del que 'n tenim molt bonas noticias, original del Dr. Angel Carbonell.

Lo «Centre Ampurdanés» de La Bisbal, ha publicat lo cartell pera 'l Certámen que deu celebrarse en aquella vila lo día 16 del próxim Agost.

Deu son los premis que s' ofereixen, y á tots pot obtarse usant la llengua catalana.

Dijous de la setmana passada, morí en aquesta ciutat lo jove actor D. Ricardo Esteve, que formava part de la companyia de D. Anton Tutau. Lo Sr. Esteve era una verdadera esperansa del teatro catalá. Dotat d' elegant figura, recitava y 's movia ab molta naturalitat. Sense rebuscar los aplausos los trobá sempre ab sa inteligencia en tots los personatges que interpretá.

En lo circo Colon de Madrid, s' ha posat en estudi una pantomima de gran espectacle, que oferirá la novetat de ser gran part d' ella «enrahonada». Per aquest objecte ha contractat á cinch damas y quatre actors.

Pera dijous passat, en lo local Centro Vencedor, estava anunciada una funció á benefici de la familia de D. Aleix Jordá, que havía sigut president de la Societat Almogávar.

A més de pèndrehi part alguns individus de dita Societat, hi cooperaren alguns de las Societats Guerrers Nats, Marina y Antigua Marina.

Hem tingut la satisfacció de veurer l' exemplar de *Un' altra sogra*, que D. Abelardo Coma regala á D.ª Concepció Palá, última obra qu' hem repartit en lo folletí.

Aquest exemplar encuadernat ab molt luxu, denota lo bon gust del donant, y es digne de la senyora á qui va dirigit l' obsequi.

Ab las obras *A la lluna de Valencia*, dos actes, y *De vuyt á nou*, en un, la Societat La Florida dará aquest vespre una funció á benefici de la senyoreta Gil, que per las simpatias ab que compta, es d' assegurar que la concurrencia será numerosa.

Lo distingit autor dramátich, D. Ramón Bordas, está acabant pera la próxima temporada d' hivern, un drama en tres actes y original, titolat: *Llum del Cel*.

La cantant espanyola, Rosa Fernández, dispará en Avignon, dos tiros de revólver contra 'l seu amant, gran capitalista, deixantlo en grave estat. L' artista se troba á la presó.

LA DOLSURA DE LA MORT

Quan algun trist pesar mon cor destrossa
y 'l dol m' empeny als ulls ardents llágrimas
miro allá baix, allá passat la tomba,
ahont hi ha calma.

Y penso si la mort es ton cert terme
passat lo qual no 's troba mes que calma,
qué més preciós que 'l no existir, si apago
lo dol que 'm mata.

Y si hi ha més. Si hi ha la ansiada gloria
després del cruel martiri que al mon passas,
qué més bell que deixá lo lloch de proba
per'ná al de gracia!

J. ESCACHS Y VIVED.

ENDEVINALLAS POPULARS

I
Quina cosa es aquella
que al fe 'l mes ja 's mort de vella?

II
Lo pare encara no es nat
que 'l fill ja salta pel terrat.

III
¿Qué es aixó?
Lo pastó ho veu á la montanya
y no ho veu lo rey d' Espanya,

IV
¿Qué es aixó?
Redí com un garbell
y llarch com un badell.

V
Quan baixa riu y quan puja plora.

VI
Quina es aquella bestioleta
que a cada pas deixa un tros de cueta?

VII
Qui la fa, no la vol;
qui la veu, no la desitja;
y qui la fa servir, no ja veu ni la compra.

VIII
De dia fa trip-rap
y de nit ba la ia boca al amo.

IX
De d'a fa escalata
y de nit fa ba, d'ereia.

X
Un camp llaurat
que punta de reija no hi ha tocat.

ANÓNIM.

Las solucions en lo próxim número.

LAS PASSERAS

—No conve distreure's.

—Noy! Com se bellugan.

—A veure si cauré?

—Qui deu ser l' ase que ha posat aquestas duas tant altas?

COMPLEMENT

20 RALS DE PREMI

Aquest joch també ha merescut lo favor del públich.

Los consonants *eixen* han sigut perseguits de una manera extraordinaria.

Pero la verdadera paraula continúa tranquila en lo lloch ahont va esser publicada.

Res, que no l' acertat ningú.

Y á fé que las papeletas rebudas passan de trescentas, de quinas á lo menos duascentas cinquanta portan la paraula *enrogeixen*.

Está clar com que hi va be. ¡Pero qué hi farém si no es aquesta!

Y com que 'ns dol no poguer donar lo promés torném á repetirho doblant lo premi.

Y enemigas, á estols se li presentan y sa testa n' omplenan y aturdeixen; son cor bat ab mes forsa; se calentan sas gallas y s' animan y eixen.

Aquell que primer envihi la paraula exacte que falta pera completar l' últim vers, tindrà 20 RALS de premi.

Per aquest objecte deu utilisarse la papeleta que va en la quarta plana de las cubiertas del present número quedant sens efecte las impresas en lo anterior. Las d' aquest número, que serán las últimas tan si s' acerta com no, son válidas fins á dimars próxim.

Deuhen sapiguer que nosaltres no 'ns inventarém la paraula, ja que després dirém ahont va ser publicada.

AVIS

Tots quants envihi las solucions de tots los Enigmas de aquest número tindrán de regala una obra dramática per lo qual s' estableixen las següents condicions: s' admeteran las solucions desde la sortida del número fins á las cinch de la tarde de dilluns próxim. Cada *plech*, contenint ditas solucions, se li donarà lo número de ordre de sa presentació. A las set de la tarde de di: dilluns se verificará un sorteig y lo *plech* qual número resulti premiat, aquell haura obtingut lo premi.

Cada *plech* deu apar acompanyat de unas cubiertas d' aquest número. Los *plechs* deuhen depositarse en lo bussó del periódich.

Solucions als Enigmas insertats en lo núm. 74

Xarada I.—*Be-net*.
Id. I.—*Xa-co-la-ta*.
Geroglífich: *Per teulas las teuladas*.

Varen presentarse los següents *plechs* ab las solucions exactas:
1, Manu'l Espunya; 2, Saltarreds; 3, C. L. N.; 4, Ll. S.; 5, Mariano Rovira; 6, Jaume Alentorn; 7, Magí Gall; 8, Joseph Merc; 9, Claret Barrera y Carzo; 10, Joseph Anselm; 11, Lluís Diuemet; 12, Ramon Cassolas; 13, Miquel Porqueras Morera; 14, Sera Ro; 15, C. M. C.; 16, Noy de Tona; 17, Massa Prim; 18, Es com rirare; 19, B. Kujaca; 20, Joan Mari Codina; 21, Ua Vilafraga; 22, Joan Oriol Bosch.

Correspongué la sort al *plech* número 4, firmat per Manuel Espunya.

Correspondencia

Jaume Trias. Un de Capelades, Anton Jumei, S. T. R., Pelc Petit, Viceatet, Capità Aranya, Cap Es quilat, Ges. est. Frig la, Joseph Ansaram, J. L. ore. N. O., Agusti Gate I, Jaume Aidavert, Manuel Faigas y Ua tros de pa: no va prou be lo que han enviat.

J. Martorell Enri h Bayona, in et Barrera y Cargo', Joseph Grau l'anes, Abusejo, Hostafrat, qu, Esquet del Fu. L. Luis Dimeng, Miquel Porqueras, Un Vi af anqui, Juanito For, Joan Navarro y Joan Oriol Bosch: anira alguna cosa

Agusti Gibert, es molt incorrecte.—Mariano Reneri, veurém.—Jo-

seph Torreras, lo que demana es difícil.—N. Morell Casas, ho miratén detingudament.—Un Atrassat, en efecte, ho esta no t.—J. Conangla Fontanilles, no acaba de arad rinos.—J. Avela, alguna cosa.—F. Santmarti, una verídica.—Afredo Pa an alzo.—Guillem Torres, anirá.—Mari Serra, es poch agrada le.—An i net Novel, ja li anirém.—Joseph Pujadas, servits, si no hi ha alre medi, envihi's del preu que stan.—Manue' Espunya, anira.—Anzel Bufad, bufal y que son dolents.—Joseph Aleman Borr s, anirá.—Francisco Gilabert, practiqui que h' ha di-posició.—Francisco Ferré, resu la polítich.—M. Planas y l'untí, l' arreglarém.—Francisco C. bella y Vilar, a gunas.—Rossendo Coll, probablement anirá.—Joseph Escachs y Vive l, va bé.—Cintona S'le-sac, no serveixen.—Enrich Itiera Mateu, rebat, en lo vinent darém la noticia.—Lluis Viola, gracias per l' interes; fets los envíos.—Abelardo Cansure'la, res del qu' envia fa pel nostre periódich.—Joseph Mauri, es deficient.—Martí Martínez, es poch sentit.—Arturo Guasch, gracias, hi tenim ja corresponal.

AVIS

Debém advertir á tots aquells que 'ns honran ab sa colaboració, y especialment als que s' impacientan per la sortida de sos respectius trevalls, que nostre desitj es complaure á tothom. Fixinse ab lo desnivell d' excés d' original que 's reb setmanalment, las múltiples atencions que reclaman nostre atenció, y l' espay de que dispõem. Si tinguesin de donar sortida continua á tots los trevalls que s' admeten, ni ab un periódich triple al present podríam cumplir.

Y consti que tenim en cartera trevalls de las més reputadas firmas catalanas, y que va aplassantse sempre sa sortida.

Lo resúm de tot lo exposat, es lo següent:

Envihi'n forsa, tant com vulguin que ab aixó 'ns honran; pero no s' impacientin si 's retarda la publicació de lo que se 'ls admeti.